

LAKIALOITE 59/2014 vp

Laki oppivelvollisuudesta ja eräät muut siihen liittyvät lait

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä ehdottaa tällä lakialoitteella oppivelvollisuusiän pidentämistä yhdellä vuodella, koska pääministeri Stubbin johtama hallitus on elokuussa 2014 budjetti-riihessä luopunut edellisen hallituksen ohjelmasta ja maaliskuun 2014 kehysriihen päätöksestä pidentää oppivelvollisuutta. Aloitteella luodaan keinoja taata kaikille nuorisotakuun toteutuminen ja vähentää tulevien vuosien kestävyysvajetta sekä ehkäistä nuorten syrjäytymistä. Osaltaan lakialoite vastaa myös työmarkkinoiden murrokseen ja koulutusvaatimusten lisääntymiseen.

Vailla perusasteen jälkeistä koulutusta olevien työllisyysasteen lasku on koskenut erityisesti nuorimpia ikäluokkia. Työvoimatutkimuksen tietojen perusteella vailla perusasteen jälkeistä koulutusta olevien 25—34-vuotiaiden työllisyysaste on 2000-luvulla laskenut 13,1 prosenttiyksikköä vuoden 2000 69,3 prosentista 56,2 prosenttiin vuonna 2011. Samana aikana työllisyysasteiden ero toisen asteen koulutuksen ja vailla perusasteen jälkeistä koulutusta olevien 25—34-vuotiaiden välillä on kasvanut 6,3 prosenttiyksiköstä 21,6 prosenttiyksikköön.

Lakialoitteemme nostaisi oppivelvollisuusiän 17 vuoteen.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki oppivelvollisuudesta. Oppivelvollisuus alkaisi, kuten nykyisinkin, sinä vuonna, kun lapsi täyttää 7

vuotta. Oppivelvollisuus päättyy, kun perusopetuksen oppimäärän suorittamisesta on kulunut vuosi, oppivelvollisuuden alkamisesta on kulunut 11 vuotta. Perusopetus kestäisi edelleen pääsääntöisesti yhdeksän vuotta.

Perusopetuksen jälkeinen oppivelvollisuus suoritetaan ensisijaisesti suorittamalla lukion tai ammatillisen koulutuksen opintoja ja toissijaisesti perusopetuksen lisäopetuksessa, ammatilliseen koulutuksen ohjaavassa tai valmistavassa koulutuksessa tai lukioon valmistavassa koulutuksessa.

Oppivelvollisuus ja perusopetus eivät enää lainsäädännöllisesti tarkoittaisi samaa, vaan oppivelvollisuuteen kuuluisi myös perusopetuksen jälkeisiä opintoja, jotka tähtäävät toisen asteen koulutuksen suorittamiseen. Perusopetuksen osalta säännökset eivät muuttuisi.

Perusopetuksen jälkeisen oppivelvollisuuden osalta oppivelvollisille säädettäisiin velvollisuus hakeutua koulutukseen esimerkiksi osallistumalla yhteishakuun tai valmistavien koulutusten yhteiseen hakuun.

Hakuvelvollisuus päättyisi, kun oppivelvollinen on ottanut vastaan paikan oppivelvollisuuteen kuuluvassa koulutuksessa. Oppivelvollisuus koskee kaikkia Suomessa asuvia lapsia ja nuoria.

Viime kädessä paikka osoitettaisiin oppivelvolliselle häntä lähinnä sijaitsevaan ammatilli-

seen koulutukseen ohjaavaan ja valmistavaan koulutukseen. Perusopetuslakiin ja toisen asteen koulutusta koskeviin lakeihin tehtäisiin tarvittavat muutokset.

Opiskelijavalintaa koskevia säädöksiä tarkennettaisiin vastaamaan valtuutussäännöksille asetettuja tarkkarajaisuusvaatimuksia.

Oppilasvalintarekisterin käyttöä oppivelvollisten koulutukseen hakeutumisen ja pääsemisen valvonnan osalta tarkennettaisiin siten, että siihen tallennettaisiin vastaisuudessa oppivelvollisten osalta tiedot osallistumisesta myös sellaisiin perusopetuksen jälkeiseen oppivelvollisuuteen kuuluviin koulutuksiin, joihin ei hakeuduta yhteisten hakumenettelyiden kautta.

ALOITTEEN YLEISPERUSTELUT

1 Aloitteen tavoitteet

Esityksen tavoitteena on tehostaa nuorisotakuun toimeenpanoa niin, että nykyistä suurempi osuus peruskoulun päättävistä nuorista suorittaa vähintään toisen asteen tutkinnon ja sijoittuu nopeasti työhön. Tavoitteena on erityisesti kriittisen nivelvaiheen koulutuksen jatkuvuuden turvaaminen, keskeyttämisten vähentäminen ja nuorten työurien pidentäminen. Esityksen mukaan jokaiselle oppivelvolliselle tulisi velvollisuus jatkaa opintoja toisella asteella tai siihen valmistavassa koulutuksessa, joka edesauttaa siirtymistä toisen asteen tutkintoon johtavaan koulutukseen. Oppivelvollisuuden pidentämisellä ei tavoitella perusopetuslaissa tarkoitetun perusopetuksen keston pidentämistä nykyisestä.

Esitys tukee hallituksen tavoitetta, jonka mukaan jokaiselle peruskoulun päättäneelle taataan jatkamahdollisuus lukioissa, ammatillisessa koulutuksessa, oppisopimuskoulutuksessa, työpajassa, kuntoutuksessa tai muulla tavoin. Tavoitteena on, että kuluvan vuosikymmenen loppuun mennessä 20—24-vuotiaista yli 90 prosentilla on perusasteen jälkeinen tutkinto.

2 Keskeiset ehdotukset

2.1 Uusi oppivelvollisuuslaki

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki oppivelvollisuudesta. Perusopetuslaissa ei enää säädettäisi oppivelvollisuudesta. Oppivelvollisuus ei käsittäisi pelkästään perusopetuslaissa tarkoitettua yhdeksänvuotista perusopetusta, vaan op-

pivelvollisuus jatkuisi pääsääntöisesti vuoden perusopetusvaiheen jälkeen.

Ehdotuksen mukaan oppivelvollisuus alkaa, kuten voimassa olevankin lain mukaan, sinä vuonna, kun lapsi täyttää 7 vuotta. Perusopetus on edelleen lähtökohtaisesti yhdeksänvuotinen, ellei oppilaasta ole tehty pidennetyn oppivelvollisuuden päätöstä tai oppilasta ei ole perusopetuslain ja perusopetusasetuksen mukaisesti jätetty vuosiluokalle saavuttamatta jääneiden oppimistulosten takia. Perusopetuslaissa tarkoitetun perusopetuksen jälkeen oppilas siirtyy suorittamaan oppivelvollisuutensa viimeistä vuotta perusopetuksen jälkeiseen opetukseen tai koulutukseen. Oppivelvollisuuden viimeinen vaihe päättyy pääsääntöisesti lukuvuoden päättyessä yleensä kesäkuun alussa sinä vuonna, jona oppilas täyttää 17. Mikäli perusopetusvaihe on kestänyt vuotta edellä mainittua kauemmin, alkaa perusopetuksen jälkeiseen oppivelvollisuuteen kuuluvien opintojen suorittaminen vastaavasti vuotta myöhemmin. Kaikkiaan oppivelvollisuus ei muiden kuin pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien osalta voi kestää 11 vuotta kauempaa, vaikka oppilas olisikin perusopetuksen aikana jätetty siirtämättä vuosiluokalta toiselle.

Oppivelvollisuus ja oppivelvollisuuden tässä esitetty laajentaminen koskevat kaikkia Suomessa vakinaisesti asuvia lapsia ja nuoria. Mikäli oppivelvollinen ei terveydentilansa tai niihin rinnastettavien syiden takia kykene hakemaan tai osallistumaan laissa säädettyyn oppivelvollisuuteen kuuluvaan koulutukseen, tulee hänelle kuitenkin osoittaa koulutuspaikka ja hänen tulee terveydentilansa sen salliessa osallistua tähän

koulutukseen, ellei hän ole terveydentilansa kohennuttua saanut paikkaa muussa oppivelvollisuuteen kuuluvassa koulutuksessa.

2.2 Perusopetuksen jälkeisen oppivelvollisuuden suorittamistavat

Perusopetuksen jälkeinen oppivelvollisuus suoritetaan toisen asteen tutkintoon johtavassa koulutuksessa tai koulutuksessa, jonka tavoitteena on saavuttaa edellytykset aloittaa toisen asteen tutkintoon johtavat opinnot. Ehdotetussa oppivelvollisuuslaissa säädettäisiin niistä koulutuksista, joissa oppivelvollisuutta voidaan suorittaa. Oppivelvollinen voisi edelleen hakeutua halumaansa koulutukseen, kuten nykyisinkin.

Perusopetuksen jälkeisen oppivelvollisuuden ensisijainen suoritustapa on toisen asteen tutkintoon johtava koulutus. Tähän suoritustapaan sisältyvät lukion koko oppimäärän suorittamiseksi tähtäävät lukiolaissa säädetyt opinnot ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 3 §:ssä tarkoitettu ammatilliseen perustutkintoon johtava koulutus mukaan lukien oppisopimuskoulutus.

Vammaisuuden, sairauden, kehityksessä viivästymisen, tunne-elämän häiriön tai muun syyn vuoksi erityistä tukea tarvitsevat voivat suorittaa oppivelvollisuuden ammatillisessa erityisoppilaitoksessa. Kyseisiä opiskelijoita on vuosittain noin 4 000. Tällöinkin ensisijaisena tavoitteena on koko ammatillisen tutkinnon suorittaminen tai vähintään joidenkin työllistymisen kannalta keskeisten tutkinnon osien suorittaminen.

Perusopetuksen jälkeinen oppivelvollisuus voidaan suorittaa myös koulutuksessa, jonka tarkoitus on antaa nuorelle valmiudet aloittaa toisen asteen tutkintoon johtava koulutus. Näitä koulutuksia ovat perusopetuksen lisäopetus, maahanmuuttajien lukioon valmistava koulutus, ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 3 §:ssä tarkoitettut valmentavat ja valmistavat koulutukset, joita ovat ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus, vammaisille opiskelijoille järjestettävä valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus sekä maahanmuuttajille tarkoitettu ammatilliseen peruskou-

lutukseen valmistava koulutus sekä kotitalousopetus.

Lakialoite perustuu myös ajatukseen siitä, että ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettut valmistavat ja valmentavat koulutukset sekä kotitalousopetus yhdistetään yhdeksi yhtenäiseksi ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaksi koulutukseksi.

Ammatilliseen peruskoulutukseen valmentava koulutus koostuisi erilaisia osaamistavoitteita painottavista koulutuksen osista, joista voidaan koota kullekin opiskelijalle parhaiten soveltuva kokonaisuus henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan. Kokonaisuuden puitteissa voitaisiin valmentautua myös oppisopimuskoulutukseen. Tavoitteena on, että ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavasta koulutuksesta voisi siirtyä joustavasti tutkintotavoitteiseen koulutukseen opiskelijan saavuttaessa tutkintoon johtavien opintojen aloittamiseksi tarvittavat valmiudet.

Ammatilliseen koulutukseen ja lukiokoulutukseen valmistavien koulutusten sekä perusopetuksen lisäopetuksen aikana on mm. mahdollista tarvittaessa korottaa perusopetuksen numeroita yhteistyössä perusopetuksen järjestäjän kanssa. Työpajat voivat toimia erityisesti ammatilliseen koulutukseen valmistavien koulutusten oppimisympäristönä, jolloin osa tai osia valmistavasta koulutuksesta voidaan suorittaa työpajalla yhteistyössä koulutuksen järjestäjän kanssa. Toimintaan luvan saanut koulutuksen järjestäjä vastaa valmistavan koulutuksen järjestämisestä.

Voimassa olevan ammatillisesta koulutuksesta annetun asetuksen 8 a §:ssä säädetään myös vammaisten opiskelijoiden valmentavasta ja kuntouttavasta opetuksesta ja ohjauksesta, joka on tarkoitettu sellaisille opiskelijoille, joilla ei vammaisuuden tai sairauden vuoksi ole mahdollisuutta siirtyä ammatilliseen perustutkintoon johtavaan koulutukseen. Tällöin koulutuksen tavoitteena on valmentaa ja kuntouttaa työhön ja itsenäiseen elämään. Valmistavien ja valmentavien koulutusten uudistamisen yhteydessä tämä koulutus on tarkoitus säilyttää omana koulutuskokonaisuutenaan. Opiskelija, jolla ei vammaisuuden tai sairauden vuoksi ole mahdollisuuksia siirtyä

tutkintotavoitteiseen koulutukseen, voisi suorittaa oppivelvollisuuden myös työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa.

Oppivelvollisuuden pidentämisen ensisijainen tarkoitus on ohjata oppivelvolliset tutkintoon johtavaan koulutukseen. Tämä tavoite on oikeudellisesti hyväksyttävissä oleva peruste kansalaisten velvoittamiseksi, jopa vasten tahtoaan, jatkamaan koulutuksessa perustietojen ja -taitojen hankkimisen jälkeen. Henkilöt, jotka eivät kykene aloittamaan tutkintoon johtavaa koulutusta, voivat hakeutua valmentaviin ja valmistaviin koulutuksiin, joiden nimenomaisena tarkoituksena on parantaa hakijan edellytyksiä siirtyä tutkintoon johtavaan koulutukseen. Tämä siirto voidaan toteuttaa jo kesken valmistavan tai valmentavan koulutuksen, mikäli henkilö on valmis siirtymään tutkintotavoitteiseen opiskeluun. Valmentavissa ja valmistavissa koulutuksissa voidaan suorittaa opintoja, jotka luetaan hyväksi tutkintoon.

Perusopetuksen päättäneistä vuosittain muutama sata on hakeutunut sisäoppilaitosmuotoisesti opetusta antavien kansanopistojen vapaan sivistystyön opintoihin. Vapaata sivistystyötä järjestävien kansanopistojen pitkät koulutuslinjat ovat vapaatavoitteisia. Vapaan sivistystyön lain (632/1998) mukaan vapaan sivistystyön tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Lain mukaan vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen oppiminen. Vapaa sivistystyö ja oppivelvollisuus eivät ole helposti sovitettavissa yhteen. Oppivelvollisuutta ei esityksen mukaan voitaisi suorittaa osallistumalla vapaan sivistystyöhön opintoihin. Kansanopistot ovat toteuttamassa oppivelvollisuuteen kuuluvaa koulutusta perusopetuksen lisäopetuksen ja toisen asteen koulutuksen järjestäjinä.

2.3 Siirtyminen perusopetuksen jälkeiseen oppivelvollisuuteen kuuluviin opintoihin

Esityksessä ei ole tarkoitus muuttaa perusopetuslaissa tarkoitettua perusopetuksen koulupaikkaa koskevia säännöksiä.

Oppivelvollisille säädetään velvollisuus hakea perusopetuksen jälkeiseen oppivelvollisuuteen kuuluvaan koulutukseen. Käytännössä tämä tarkoittaa velvollisuutta osallistua ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteishakuun tai perusopetuksen jälkeisten valmistavien koulutusten yhteiseen hakuun tai velvollisuutta hakea oppisopimuskoulutukseen tai muuhun sellaiseen koulutukseen, johon ei poikkeuksellisesti koulutuksen luonteen vuoksi haeta yhteisillä sähköisillä hakumenettelyillä. Hakuvelvollisuus päättyy, kun oppivelvollinen on ottanut vastaan paikan oppivelvollisuuteen kuuluvassa koulutuksessa. Mikäli edellä mainitut haut eivät tuota tulosta, oppivelvollisen on jatkettava hakeutumistaan osallistumalla edellä mainittujen hakujen jälkeisiin täydennys- tai lisähakuihin.

Oppivelvollisille on tarjottava riittävästi haettavia koulutuspaikkoja, jotta he voivat suorittaa oppivelvollisuutensa. Laissa säädettäisiin julkiselle vallalle velvollisuus huolehtia siitä, että haut järjestetään siten, että jokaiselle oppivelvolliselle voidaan tarjota koulutuspaikka ennen perusopetuksen päättymistä tai välittömästi sen jälkeen. Tämä toteutetaan mm. varmistamalla, että oppivelvollisille hakijoille kohdistuu yhteishaussa riittävä koulutuksen tarjonta. Tällöin tutkintoon johtavaan koulutukseen tulevat sijoitetuiksi kaikki ne oppivelvolliset hakijat, joilla on edellytykset aloittaa tutkintoon johtava koulutus.

Laissa säädettäisiin kuitenkin opetus- ja kulttuuriministeriön valtuudesta määrätä oppivelvollisille suunnatusta koulutustarjonnasta. Saadessaan edellisen vuoden elo-syyskuussa tiedon seuraavan vuoden syksyllä alkavan koulutuksen koulutustarjonnasta aloituspaikkoineen opetus- ja kulttuuriministeriö voisi vielä tarpeen mukaan varmistaa yhteishaun opiskelijapaikkojen alueellisen riittävyyden oppivelvollisten tarpeisiin. Vastaavasti säädetään jo nyt voimassa olevassa opiskelijaksi ottamisen perusteista ammatillisessa peruskoulutuksessa annetussa opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksessa (4/2013) lukion oppimäärän suorittaneiden osalta. Asetuksen 16 §:n mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö voi tarvittaessa määrätä koulutustarjonnan

tarkemmasta suuntaamisesta lukion oppimäärän suorittaneille. Lähtökohtaisesti tarkoituksena on varmistaa oppivelvollisten oikeus päästä suorittamaan velvollisuuttaan ohjauksellisin keinoin. Määräysten antaminen koulutuksen järjestäjille olisi viimesijainen keino.

Myös koulutusta koskevat yhteiset haut tulee ajallisesti järjestää siten, että hakeutuminen koulutukseen on mahdollisimman tehokasta ja tuloksellista. Yhteishausta säädettäisiin edelleen valtioneuvoston asetuksella, ja tarkemmista aikatauluista päättäisi opetus- ja kulttuuriministeriö sekä yhteishakurekisteriä koskien rekisterin ylläpitäjä Opetushallitus.

2.4 Velvollisuus osallistua opetukseen perusopetuksen jälkeen

Pääsääntöisesti oppivelvolliset suorittavat oppivelvollisuutensa osallistumalla perusopetukseen ja oppivelvollisuuslaissa säädettyyn perusopetuksen jälkeiseen opetukseen tai koulutukseen.

Oppivelvollisuus on Suomessa säädetty velvollisuudeksi hankkia tietyn tasoinen osaaminen, ei velvollisuudeksi osallistua julkisin varoin järjestettävään koulutukseen. Voimassa olevan perusopetuslain mukaan oppivelvollisuuden voi suorittaa joko osallistumalla perusopetuksen tai hankkimalla muulla tavoin perusopetuksen oppimäärän mukaiset tiedot. Lain antama mahdollisuus muuhun tapaan merkitsee sitä, että Suomessa ei ole koulupakkoa vaan oppivelvollisuuden suorittaminen muutoin on mahdollista. Tätä ei ole esityksessä tarkoitus muuttaa.

Ammatillisessa koulutuksessa itsenäinen opiskelu on poikkeuksellisissa tapauksissa mahdollista toteuttaa myös oppivelvollisten osalta näyttötutkintojärjestelmän kautta. Oppivelvollinenkin opiskelija voisi ammatillisen peruskoulutuksen sijaan hakeutua suorittamaan ammatillista perustutkintoa tai muuta ammatillisessa aikuiskoulutuksesta annetussa laissa (631/1998) tarkoitettua ammatillista tutkintoa ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettuna näyttötutkintona.

Ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 8 §:n mukaan koulutuksen järjestäjä huolehtii näyttötutkintoon hakeutumisen, tutkinnon suorittamisen ja tarvittavan ammattitaidon hankkimisen henkilökohtaistamisesta. Opetushallitus voi antaa henkilökohtaistamista koskevia tarkempia määräyksiä. Henkilökohtaistaminen tarkoittaa näyttötutkinnon suorittajan ja näyttötutkintoon valmistavassa koulutuksessa olevan opiskelijan ohjaus-, neuvonta- ja tukitoimien asiakaslähtöistä suunnittelua ja toteutusta. Koulutuksen järjestäjän tehtävänä on huolehtia henkilökohtaistamisesta ja siitä, että tutkinnon suorittaja saa tarvitsemaansa asiantuntevaa ohjausta. Henkilön hakeutuessa suorittamaan näyttötutkintoa tutkinnon järjestäjän tehtävä on selvittää hänen aikaisemmin hankkimansa osaaminen ja muut lähtökohdat, soveltuva tutkinto sekä mahdollinen ohjauksen ja tukitoimien tarve. Tällöin selvitetään myös henkilön neuvontaan ja ohjaukseen osallistuvat yhteistyötahot. Näyttötutkintoon ja mahdollisesti siihen liittyvään valmistavaan koulutukseen hakeutuminen, tutkinnon suorittaminen ja tarvittavan ammattitaidon hankkiminen dokumentoidaan Opetushallituksen henkilökohtaistamismääräyksen mukaan henkilökohtaistamista koskevaan asiakirjaan. Tutkinnon suorittaja sekä koulutuksen järjestäjä allekirjoittavat päiväyksineen tämän asiakirjan ja siihen mahdollisesti tehtävät muutokset. Tutkinnon järjestäjän edustaja ja tutkinnon tai sen osan suorittaja tekevät yhdessä tutkinnon suorittajalle kirjallisen suunnitelman, jossa kuvataan, miten, missä ja milloin tutkinnon suorittaja osoittaa tutkinnon perusteissa edellytetyn osaamisen.

Henkilökohtaistamiseen liittyvä asiakirja toimisi todisteena siitä, että oppivelvollinen on suorittamassa oppivelvollisuutensa asianmukaisesti, eikä häntä näin ollen tule osoittaa koulutukseen.

Lukiokoulutuksessa vastaava itsenäisesti hankittujen tietojen tunnistaminen ja tunnustaminen on ollut poikkeuksellista. Lukiolain 13 §:n 2 momentin mukaan lukion oppimäärä tai osa siitä voidaan suorittaa oppimäärään kuuluvien tietojen ja taitojen hankkimistavasta riippumatta

kokeissa, joiden toimeenpanosta ja arvostelusta huolehtii tässä laissa tarkoitettu koulutuksen järjestäjä siten kuin asetuksella säädetään. Tapaukset, joissa suoraan perusopetuksesta siirtyneen opiskelijan opinnoista merkittävä osuus olisi tunnistettu ja tunnustettu tämän momentin nojalla, ovat hyvin harvinaisia.

Oppivelvollisuuden laajentuessa kattamaan osan toisen asteen koulutuksesta on mahdollisuus viimeisen oppivelvollisuusvuoden oppimäärää vastaavan tiedon itsenäiseen hankkimiseen järjestettävä niin, että itsenäinen opiskelu voidaan katsoa vastaavalla tavalla päätoimiseksi, kuin jos oppivelvollinen osallistuisi järjestettyyn opetukseen. Oppivelvollisella ei ole subjektiivista oikeutta saada tehdä tutkintoa tai sen osaa tietyllä taholla, vaan tutkinnon vastaanottaminen on vastaanottajan päätettävissä, kuten nykyisinkin.

Hakeutumisvelvoite koskee kuitenkin myös niitä oppivelvollisia, jotka suunnittelevat suorittavansa tutkinnon tai sen osan näyttöjä antamalla. Kun oppivelvollinen esittää perusopetuksen järjestäjälle näyttötutkintojen henkilökohtaistamiseen liittyvän riittävän dokumentaation, hakeutumisvelvoitteen suorittamista valvova perusopetuksen järjestäjä voi riittävällä tavalla varmistua siitä, että oppivelvollinen on täyttänyt hakuvelvoitensa.

Oppivelvollisuuden voi täyttää myös osallistumalla oppisopimuskoulutukseen. Oppisopimuskoulutukseen hakeutuvan oppivelvollisen tulee ilmoittaa hakeutumisestaan perusopetuksen järjestäjälle. Oppisopimuksen valmistuttua koulutuksen järjestäjä toimittaa oppivelvollisen osalta tiedon oppisopimuksen solmimisesta perusopetuksen järjestäjälle sekä Opetushallitukselle, jotta tarpeettomalta oppilaaksi osoittamiselta vältyttäisiin. Oppisopimus ja sen liitteinä oleva ammatillisesta koulutuksesta annetun asetuksen (811/1998) 6 §:n mukainen henkilökohtainen opiskeluohjelma sekä näyttötutkintopöytäkirjassa koulutuksessa henkilökohtaistamiseen liittyvä asiakirja toimitetaan todisteena siitä, että oppivelvollinen on suorittamassa oppivelvollisuutensa asianmukaisesti.

Tutkintoja vastaanottava koulutuksen järjestäjä tai muu tutkintoja vastaan ottava taho ei ole velvollinen järjestämään oppivelvolliselle, joka ei osallistu opetukseen eikä näin ollen ole koulutuksen järjestäjän opiskelija, palveluja tai etuuksia, kuten tuki- tai erityisopetusta tai maksuttomia oppikirjoja, oppimateriaaleja ja työvälineitä, ruokailua, opiskelijaterveydenhuoltoa tai opiskelijahuollon palveluita. Oppivelvollinen ei tällöin ole myöskään oikeutettu muiden tahojen opiskelijoille suunnattuihin etuuksiin, kuten Kansaneläkelaitoksen koulumatkatukeen. Perusopetuksessa vakiintunutta käytäntöä sovelletaan näin myös toisen asteen koulutuksessa toteutettavassa oppivelvollisuudessa.

2.5 Opintojen etenemisen varmistaminen

Perusopetuksen osalta ei esitetä muutoksia oppilaiden, opetuksen järjestäjän ja oppilaan huoltajan velvollisuuksiin.

Oppivelvollisuus on lain mukaan suoritettava ja myös oppivelvollisen huoltajien on osaltaan huolehdittava sen suorittamisesta. Perusopetuksen jälkeiseen oppivelvollisuuteen kuuluvan opetuksen ja koulutuksen järjestäjille säädetään velvollisuus ilmoittaa oppivelvollisen huoltajille, mikäli opiskelija ei etene opinnoissaan. Keskeyttäminen ei olisi lain mukaan mahdollista, ellei oppivelvolliselle on järjestynyt toista opiskelupaikkaa. Esitykseen sisältyy opetuksen tai koulutuksen järjestäjän velvollisuus selvittää vaihtoehtoja koulutuksen jatkamiselle saman tai toisen koulutuksen järjestäjän koulutuksessa. Samoin tulee selvittää mahdollisuudet muuttaa oppimisympäristöä ja hyödyntää siinä esimerkiksi omaa tai muiden tuottamaa oppinollistettua nuorten työpajaympäristöä vaihtoehtona keskeyttämiselle. Opiskelupaikka voidaan oppivelvollisen suostumuksella myös siirtää saman koulutuksen järjestäjän sisällä tai sopimuksen perusteella myös eri koulutuksen järjestäjien välillä. Esityksessä ei kuitenkaan säädetä uutta velvollisuutta järjestää oppivelvolliselle toinen koulutuspaikka kesken vuoden.

Perusopetuslain mukaan, jos oppilaan huoltaja laiminlyö velvollisuutensa valvoa oppivelvollisuuden täyttämistä, hänet on tuomittava op-

pivelvollisen valvonnan laiminlyönnistä sakoon. Kyseistä säännöstä ei muutettaisi. Perusopetuksen jälkeisen oppivelvollisuuden osalta aluehallintovirastot voisivat sakon uhalla velvoittaa oppivelvollisen ja tämän huoltajan huolehtimaan oppivelvollisuuteen kuuluvien velvoitteiden suorittamisesta. Toisin kuin perusopetuksessa, perusopetuksen jälkeisessä koulutuksessa laiminlyöntitapauksissa huoltajien lisäksi tai erikseen myös oppivelvolliselle voitaisiin määrätä uhkasakko.

Laki oppilas- ja opiskelijahuollosta (1287/2013) tuli voimaan 1.8.2014. Uusi laki kattaa oppilas- ja opiskeluhuollon palvelut esiopetuksesta toisen asteen koulutukseen. Uusi laki tuo merkittäviä parannuksia lukiolaisten ja ammatillisten oppilaitosten ja niiden opiskelijoiden palvelujen järjestämiseen, ja sillä voidaan katsoa olevan merkittäviä vaikutuksia opiskelijoiden mahdollisuuksiin läpäistä opintonsa ilman merkittäviä viivästymisiä tai keskeyttämis-

Etsivän nuorisotyön rooli kunnille vapaaehtoisena toimintana ei muutu. Lähtökohtaisesti oppivelvollisuuden pidentäminen vähentää jossain määrin etsivän nuorisotyön tehtäviä, mutta ei poista niitä. Monialainen verkostoyhteistyö on jo voimassa olevan nuorisolain nojalla kuntien velvollisuus. Useassa kunnassa nivelvaiheiden siirtymiin on kehitetty tehokkaita ja toimivia ratkaisuja. Toimintaa tulee kunnissa edelleen kehittää. Monialaisena yhteistyönä kehitetyt ratkaisut ja etsivä nuorisotyö ovat tukena oppivelvollisten koulutuskulkujen sujuvuuden varmistamisessa. Oppivelvollisuuden pidentämisen seurauksena verkostoyhteistyötä ja etsivää nuorisotyötä koskevaa nuorisolakia ei ole tarpeen muuttaa.

2.6 Työpajat

Työpajoilla ei ole perusopetuksen tai ammatillisen koulutuksen järjestämisaluetta. Ne eivät voi vastata itsenäisesti oppivelvollisuuteen kuuluvasta koulutuksesta. Työpajojen käyttäminen ammatillisen koulutuksen työssäoppimisen oppimisympäristöinä olisi kuitenkin useassa tapauksessa mahdollista.

Työpaja voi olla koulutuksen järjestäjän omaa toimintaa, tai koulutuksen järjestäjän ja pajan yhteistyö perustuu sopimukseen. Oppivelvollinen olisi kuitenkin koulutuksen järjestäjän opiskelija, ja koulutuksen järjestäjä vastaisi opintojen etenemisestä ja laadusta. Kaiken toiminnan tulisi perustua koulutuksen järjestäjän ja työpajan väliseen sopimukseen, koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelmaan ja opiskelijan henkilökohtaiseen oppimissuunnitelmaan.

Hallituksen esitykseen sisältyvässä oppivelvollisuuslaissa säädettäisiin opetuksen tai koulutuksen järjestäjän velvollisuudesta seurata oppivelvollisuuden suorittamista ja ilmoittaa oppilaan tai opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle, jos oppilas tai opiskelija ei etene opinnoissaan siten, kuin kyseistä koulutusta koskevassa laissa tai sen nojalla tehtävissä suunnitelmissa edellytetään. Jos oppivelvollisen opiskelijan opinnot eivät edisty tarkoitetulla tavalla, opetuksen tai koulutuksen järjestäjän olisi selvitettävä yhdessä opiskelijan ja tämän huoltajan kanssa mahdollisuudet hakeutua muuhun koulutukseen. Tarvittaessa vaihtoehdot selvitetään yhteistyössä toisen opetuksen tai koulutuksen järjestäjän tai muun toiminnan järjestäjän kanssa. Samoin tulee selvittää mahdollisuudet vaihtaa oppimisympäristöä esimerkiksi lisäämällä koulutuksen työvaltaisuutta ja työssäoppimista ja hyödyntää siinä esimerkiksi oppinnollistettua nuorten työpajaympäristöä vaihtoehtona keskeyttämiselle.

Nuorisolain uudistaminen on aloitettu ja tämän työn aikana vuosina 2014–2015 kartoitetaan tarve nuorten työpajatoiminnan tarkemmalle sääntelylle. Yhteistyötä työpajojen ja ammatillisen koulutuksen järjestäjien välillä voidaan kehittää myös nykyisen lainsäädännön puitteissa. Yhteistyön kehittämiseksi opetus- ja kulttuuriministeriössä voidaan laatia ohjeita ja malleja yhteistyösopimusten laatimiseksi ja suosituksia yhteistyön edelleen kehittämiseksi.

2.7 Ammatillinen kuntoutus

Esityksen mukaan oppivelvollisuus ja siihen sisältyvä velvollisuus hakeutua koulutukseen ja mahdollinen osoittaminen ammatilliseen koulu-

tukseen valmistaviin koulutuksiin koskevat kaikkia oppivelvollisia. Kaikilla oppivelvollisilla tulee olla paikka oppivelvollisuuteen kuuluvassa koulutuksessa. Koulutus voi toimia samalla myös kuntoutuksellisenä toimenpiteenä. Kuntoutusjaksot voivat olla hyväksiluettavissa osaksi oppivelvollisuuskoulutusta. Kuntoutusjakso voi esimerkiksi toimia opetussuunnitelman perusteissa tarkemmin Opetushallituksen päättämällä tavalla osana valmistavaa koulutusta. Esityksessä ei tarkemmin määritellä sitä, miten hakeutumisen perusopetuksen jälkeiseen oppivelvollisuuteen kuuluvaan koulutukseen tulee tapahtua, eikä koulutuspaikan tai alan vaihtamista kesken oppivelvollisuutta ole rajoitettu. Näin ollen oppivelvollinen voi esimerkiksi kuntoutuksellisenä toimenpiteenä siirtyä työjaksolle tai pysyvästi tai määräajaksi muuhun koulutukseen kuin siihen, johon oppivelvollinen on alun perin valittu tai osoitettu. Kuntoutusjaksolle osallistuminen on lähtökohtaisesti hyväksyttävä syy olla vapautettuna opetuksesta. Ammatillisen kuntoutuksen yhteistyön osalta on perusopetuslaissa, lukiolaissa ja ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa jo viittaussäännökset kuntoutuksen asiakasyhteistyöstä annettuun lakiin (497/2003).

Esitykseen sisältyvässä ehdotuksessa oppivelvollisuuslaiksi esitetään säädettäväksi opetuksen tai koulutuksen järjestäjän velvollisuudesta selvittää yhdessä opiskelijan ja tämän huoltajan kanssa mahdollisuudet hakeutua muuhun koulutukseen, jos oppivelvollisen opiskelijan opinnot eivät edisty tarkoitetulla tavalla. Samoin tulee selvittää mahdollisuudet vaihtaa oppimisympäristöä esimerkiksi lisäämällä koulutuksen työvaltaisuutta ja työssäoppimista. Tarvittaessa vaihtoehdot selvitetään yhteistyössä ammatillisen kuntoutuksen järjestäjän kanssa.

2.8 Maksuttomuus

Perustuslain 16 §:n 1 momentin mukaisesti jokaisella on oikeus maksuttomaan perusopetukseen. Oppivelvollisuudesta säädetään lailla. Hallituksen esityksen (HE 309/1993 vp) mukaan säännökset ovat yhteydessä toisiinsa siten, että perusopetuksiksi on katsottava se opetus, joka

kuuluu oppivelvollisuuteen. Siten oppivelvollisuutta laajennettaessa laajenee myös velvollisuus antaa maksutonta opetusta. Hallituksen esityksen mukaan perusopetuksen maksuttomuus merkitsee sitä, että opetusta on voitava saada ilman opiskelijalle aiheutuvia kustannuksia. Opetuksen ohella on siten myös välttämättömien opetusvälineiden, kuten oppikirjojen, oltava ilmaisia. Perustuslakivaliokunta on katsonut (PeVM 25/1994 vp), että perusopetuksen maksuttomuus tarkoittaa myös tarpeellisia koulukuljetuksia ja riittävää ravintoa.

Oppivelvollisuuden pidentyminen kattamaan osa toisen asteen koulutuksesta laajentaa toisen asteen opiskelijoiden oikeutta maksuttomaan oppimateriaaliin. Oikeus maksuttomiin oppimateriaaleihin esitetään toteutettavan perusopetuksen jälkeisen oppivelvollisuuden aikana vastaavassa laajuudessa kuin perusopetuksessa. Oikeus maksuttomiin oppimateriaaleihin edellyttää, että maksuttomat oppimateriaalit ovat opiskelijoiden käytettävissä, kun niitä oppivelvollisuuden aikana tarvitaan. Perusopetuksessa vakiintuneen laintulkinnan ja käytännön mukaan oikeus maksuttomaan oppimateriaaliin ei edellytä sitä, että oppivelvollisen tarvitsemat materiaalit olisivat opiskelijan käytettävissä silloin, kun oppivelvollisuuden suorittaminen ei sitä edellytä, eikä sitä, että oppivelvollisen oppivelvollisuutensa aikana tarvitsemat oppimateriaalit jäisivät oppivelvollisen haltuun oppivelvollisuuden päätyttyä. Perusopetuksessa käytäntö vaihtelee oppimateriaalista ja opetuksen järjestäjästä riippuen. Vielä 1990-luvun alkuvuosina pääsääntö oli, että perusopetuksessa tarvittavat oppimateriaalit jäivät oppilaiden haltuun, kun oppilas siirtyi luokalta toiselle tai päätti oppivelvollisuutensa. Nykyisin pääsääntö on, että oppilaitokset kierrättävät oppimateriaalia eivätkä oppimateriaalit jää oppilaiden haltuun.

Esityksessä arvioitujen kustannusten rajoissa toimiakseen koulutuksen järjestäjien tulisi hankkia opiskelussa tarvittavat oppimateriaalit koulutuksen järjestäjän omaisuudeksi ja järjestää opiskelijoille opintojen edellyttämät mahdollisuudet oppimateriaalien käyttöön. Kuten perusopetuksessa, esitetty sääntely toisen asteen kou-

lutuksessa ei estä oppilaitosta halutessaan luovuttamasta hankittua materiaalia opiskelijoille.

Siirtyminen sähköisiin oppimateriaaleihin tulee muuttamaan oppimateriaalien hallintaa ja saatavuutta nykyistä joustavammaksi, ja sen oletetaan myös alentavan koulutuksen järjestäjien ja opiskelijoiden kustannuksia.

Lukiolaissa ja ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa säädettyyn oikeuteen saada maksuton ateria ja muita opintososiaalisia etuja ei esitetä muutoksia. Perusopetuksen lisäopetukseen ja siihen liittyviin opintososiaalsiin etuihin ja niiden maksuttomuuteen ei esitetä muutoksia.

Perusopetuksen jälkeisen oppivelvollisuuden osalta oikeus maksuttomaan koulumatkaan liittyy oppivelvolliselle osoitettuun koulutuspaikkaan, kuten perusopetuksessa. Vapaata hakeutumisoikeutta käyttävän osalta matkatukeen liittyviä säännöksiä ei muutettaisi. Oppivelvollisella, jolle on osoitettu paikka lähimmässä ammatilliseen koulutukseen valmistavassa koulutuksessa, ehdotetaan säädettäväksi oikeus maksuttomaan kuljetukseen, jos opiskelijan koulumatka on kymmentä kilometriä pitempi. Vastaava oikeus säädettäisiin kuitenkin myös muille oppivelvollisille, jotka suorittavat oppivelvollisuuttaan opiskelemalla lukioon valmistavassa koulutuksessa tai ammatilliseen koulutukseen valmentavassa tai valmistavassa koulutuksessa. Näin ollen tutkintotavoitteisiin koulutuksiin valmentaviin ja valmistaviin koulutuksiin osallistujat eivät olisi keskenään eriarvoisessa asemassa, eikä hakeutumisvelvollisuutensa aktiivisesti

täyttäviä, mutta vielä ilman tutkintotavoitteeseen opiskeluun tarvittavia edellytyksiä olevia asetettaisiin osoitettuihin oppivelvollisiin nähden eriarvoiseen asemaan.

Perusopetuksessa voidaan oppilaalta periä maksuja majoituksesta, jos oppilas käy muuta kuin kunnan hänelle osoittamaa koulua. Samaa käytäntöä esitetään noudatettavaksi perusopetuksen jälkeisen oppivelvollisuuden aikana. Oppivelvollisella, jolle on valmistavan koulutuksen yhteishaussa osoitettu paikka ammatilliseen koulutukseen valmistavassa koulutuksessa, on oikeus maksuttomaan majoitukseen, jos se on välttämätöntä opintojen suorittamisen mahdollistamiseksi. Majoitus järjestettäisiin asuntolassa, mikäli koulutuksen järjestäjällä sellainen on. Välttämättömyys saattaisi olla käsillä tilanteessa, jossa päivittäinen matkustusaika ylittää neljän tunnin rajan. Tarve majoitukselle opiskeltaessa kotiosoitettaan lähimmässä ammatilliseen koulutukseen valmentavassa koulutuksessa voidaan arvioida erittäin vähäiseksi. Muiden perusopetuksen jälkeistä oppivelvollisuutta suorittavien majoituskustannuksia tuetaan edelleen opintotukijärjestelmällä. Valmistavien ja valmentavien koulutusten koordinoimiseksi on käynnistetty lainsäädännön valmistelutyö yhteisestä ammatilliseen koulutukseen valmentavasta koulutuksesta. Muutosten on suunniteltu tulevan voimaan 1 päivänä elokuuta 2015. Muutoksen tultua voimaan osoittaminen tapahtuisi yhteiseen ammatilliseen koulutukseen valmentavaan koulutukseen.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

Lakialoite perustuu opetus- ja kulttuuriministeriössä valmisteltuun 7.5.2014 päivättyyn luonnokseen hallituksen esitykseksi eduskunnalle oppivelvollisuuslaiksi ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamiseksi. Lakialoitteen yksityiskohtaiset perusteet on luettavissa mainitusta esitysluonnoksesta, joka löytyy osoitteesta <http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM>

/Koulutus/koulutuspolitiikka/vireilla_koulutus/oppivelvollisuus/liitteet/HE_oppivelvollisuuslaki.pdf

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki
oppivelvollisuudesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään oppivelvollisuudesta. Oppivelvollisuus muodostuu perusopetuslain (628/1998) 1 §:ssä tarkoitetusta perusopetuksesta sekä perusopetuksen jälkeisestä oppivelvollisuuteen kuuluvasta koulutuksesta sen mukaan, kuin tässä laissa säädetään.

Ellei tässä laissa toisin säädetä, oppivelvollisuuteen kuuluvasta koulutuksesta on voimassa, mitä siitä muualla säädetään.

2 §

Oppivelvollisuuden tavoitteet

Oppivelvollisuuden tavoitteena on turvata kaikille elämässä ja yhteiskunnassa tarpeellinen perusosaaminen ja sivistys sekä edistää yhdenvertaisia mahdollisuuksia kehittää itseään kykujensä ja tarpeidensa mukaisesti.

Oppivelvollisuuteen kuuluvan opetuksen ja koulutuksen tavoitteista on lisäksi voimassa, mitä niistä muualla säädetään.

3 §

Oppivelvollisuus

Suomessa vakinaisesti asuvat lapset ja nuoret ovat oppivelvollisia. Oppivelvollisuus alkaa sinä vuonna, jona lapsi täyttää seitsemän vuotta. Oppivelvollisuus päättyy, kun perusopetuslaissa tarkoitetun perusopetuksen oppimäärän suorittamisesta on kulunut vuosi tai kun oppivelvollisuuden alkamisesta on kulunut 11 vuotta.

Jos perusopetuslaissa tarkoitetulle perusopetukselle säädettyjä tavoitteita ei lapsen vammaisuuden tai sairauden vuoksi ilmeisesti ole mahdollista saavuttaa 10 vuodessa, alkaa oppivelvollisuus vuotta 1 momentissa säädettyä aikaisemmin. Oppivelvollisuus päättyy tällöin, kun perusopetuslaissa tarkoitetun perusopetuksen oppimäärän suorittamisesta on kulunut vuosi tai kun oppivelvollisuuden alkamisesta on kulunut 12 vuotta.

4 §

Oppivelvollisuuden suorittaminen

Oppivelvollisen on osallistuttava perusopetuslain (628/1998) mukaisesti järjestettyyn perusopetukseen tai saatava muulla tavalla perusopetuksen oppimäärää vastaavat tiedot siten kuin perusopetuslaissa säädetään.

Oppivelvollisen tulee 1 momentissa tarkoitetun perusopetuksen oppimäärän saavutettuaan

— osallistua perusopetuslain mukaiseen lisäopetukseen,

— suorittaa lukiolaissa (629/1998) tarkoitettua lukion koko oppimäärän suorittamiseksi tähtäävää koulutusta,

— osallistua lukiokoulutukseen valmistavaan koulutukseen siten kuin lukiolaissa säädetään,

— osallistua ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (630/1998) tarkoitettuun ammatilliseen perustutkintoon johtavaan tai mainitun lain 3 §:ssä tarkoitettuun muuhun koulutukseen siten kuin ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa säädetään tai

— suorittaa ammatillisesta aikuiskoulutuksesta (631/1998) annetussa laissa tarkoitettua tutkintoa.

5 §

Koulutuspaikka

Perusopetuksen koulutuspaikasta on voimassa, mitä perusopetuslaissa (628/1998) säädetään.

Oppivelvollisen koulutuspaikka perusopetuksen päättymisen jälkeen määräytyy sen mukaan, mitä hakeutumisesta ja opiskelijaksi ottamisesta tässä laissa, perusopetuslaissa, lukiolaissa (629/1998), ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (630/1998) ja ammatillisesta aikuis-koulutuksesta annetussa laissa (631/1998) tai niiden nojalla säädetään.

6 §

Hakeutuminen perusopetuksen jälkeiseen koulutukseen

Oppivelvollisella on perusopetuksen päättymisvuonna ennen perusopetuksen päättymistä velvollisuus hakea 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuun opetukseen tai koulutukseen. Hakuvelvoite päättyy, kun oppivelvollinen on vastaanottanut koulutuspaikan 4 §:n 2 momentissa tarkoitettua perusopetuksen jälkeisessä opetuksessa tai koulutuksessa, osoittaa suorittavansa oppivelvollisuutensa muutoin tai hänelle on osoitettu 8 §:n mukainen koulutuspaikka.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 26 §:ssä ja lukiolain 19 §:ssä tarkoitettut haut tulee järjestää siten, että jokaiselle oppivelvolliselle voidaan tarjota koulutuspaikka oppivelvollisyyteen kuuluvassa koulutuksessa. Opetus- ja kulttuuriministeriö voi tarvittaessa määrätä koulutustarjonnan tarkemmasta suuntaamisesta oppivelvollisille.

Jos oppivelvollinen hakija on tullut valituksi tutkintotavoitteiseen koulutukseen ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 26 §:n 2 momentissa ja lukiolain 19 §:n 2 momentissa tarkoitettujen yhteisten hakumenettelyiden kautta, hänen katsotaan ottaneen opiskelupaikan vastaan, ellei hän opetus- ja kulttuuriministeriön päättämään ajankohtaan mennessä ilmoita kieläytymisestään asianomaiselle koulutuksen järjestäjälle.

7 §

Hakeutumisen valvonta

Perusopetuksen järjestäjän tulee ohjata ja valvoa, että oppivelvollinen täyttää 6 §:n 1 momentissa tarkoitetun hakeutumisvelvollisuutensa.

Perusopetuksen järjestäjällä on oikeus pyynnöstä saada hakeutumisvelvoitteen valvomiseksi tarvittavat tiedot opetukseen tai koulutukseen hakeutumisesta, opiskelijavalinnasta ja opiskelupaikan vastaanottamisesta oppivelvolliselta, muilta opetuksen ja koulutuksen järjestäjiltä sekä opiskelijavalintarekisteristä, korkeakoulujen valtakunnallisesta tietovarannosta ja ylioppilastutkintorekisteristä annetussa laissa (1058/1998) tarkoitetusta opiskelijavalintarekisteristä.

Oppivelvollisen tulee ilmoittaa perusopetuksen järjestäjälle hakeutumisestaan sellaiseen koulutukseen, jota koskevat tiedot eivät käy ilmi opiskelijavalintarekisteristä, korkeakoulujen valtakunnallisesta tietovarannosta ja ylioppilastutkintorekisteristä annetun lain tarkoittamasta opiskelijavalintarekisteristä. Oppivelvollisuuden kuuluvan perusopetuksen jälkeisen koulutuksen järjestäjän tulee ilmoittaa perusopetuksen järjestäjälle ja Opetushallitukselle oppivelvollisen oppilaaksi tai opiskelijaksi ottamisesta koulutukseen, jos oppilaaksi tai opiskelijaksi ottamista koskeva tieto ei käy ilmi edellä mainitusta rekisteristä. Mikäli oppivelvollinen suorittaa perusopetuksen jälkeisen oppivelvollisuutensa muutoin kuin osallistumalla koulutukseen, oppivelvollisen tulee toimittaa tarpeellinen selvitys oppivelvollisuuden suorittamisesta perusopetuksen järjestäjälle ja Opetushallitukselle.

8 §

Opiskelupaikan osoittaminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää vuosittain ajankohdan, johon mennessä oppivelvollisen tulee osoittaa ottaneensa vastaan opiskelupaikka 3 §:ssä tarkoitettua koulutuksessa tai muutoin suorittavansa oppivelvollisuuden 3 §:n mukaisesti.

Oppivelvolliselle, joka ei 1 momentissa tarkoitettuun ajankohtaan mennessä ole ottanut opiskelupaikkaa vastaan tai osoita muutoin suorittavansa oppivelvollisuuden 3 §:n mukaisesti, osoitetaan opiskelupaikka ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettussa ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavassa ja valmistavassa koulutuksessa. Opiskelija osoitetaan sen ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjän opiskelijaksi, joka järjestää ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavaa ja valmistavaa koulutusta oppivelvollisen kotikunnassa. Jos tällaisia koulutuksen järjestäjiä on useita, oppivelvollinen osoitetaan sen ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjän opiskelijaksi, jonka toimipiste, jossa järjestetään ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavaa ja valmistavaa koulutusta, sijaitsee lähinnä oppivelvollisen väestötietoihin merkittyä kotiosoitetta. Mikäli oppivelvollisen kotikunnassa ei ole toimipistettä, jossa järjestetään ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavaa ja valmistavaa koulutusta, oppivelvollinen osoitetaan sen ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjän opiskelijaksi, jonka toimipiste, jossa järjestetään ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavaa ja valmistavaa koulutusta, sijaitsee lähinnä oppivelvollisen väestötietoihin merkittyä kotiosoitetta. Suomen- tai ruotsinkieliselle oppivelvolliselle tulee osoittaa koulutuspaikka perusopetuslaissa tarkoitetun perusopetuksen opetuskielen mukaisessa koulutuksessa.

Oppivelvollisen ei tarvitse osallistua hänelle osoitettuun koulutukseen, mikäli hän vastaanottaa opiskelupaikan muualta. Oppivelvollisen tulee tällöin ilmoittaa toisen opiskelupaikan vastaanottamisesta sille koulutuksen järjestäjälle, jonka opiskelijaksi hänet on osoitettu.

9 §

Opiskelupaikan osoittamista koskeva menettely ja täytäntöönpano

Opetushallitus vastaa opiskelupaikan osoittamisesta. Opetushallitus ilmoittaa tiedot osoitteista opiskelijoista koulutuksen järjestäjälle.

Koulutuksen järjestäjän on ilmoituksen perusteella tehtävä päätös opiskelijaksi ottamisesta.

Päätökseen voi hakea oikaisua ja muutosta siten kuin ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 44 §:ssä säädetään.

Opetushallituksella on oikeus saada osoittamista varten tarvittavat tiedot opetukseen tai koulutukseen hakeutumisesta, opiskelijavalinnasta ja opiskelupaikan vastaanottamisesta oppivelvolliselta sekä opetuksen ja koulutuksen järjestäjiltä.

10 §

Oppivelvollisuuden suorittamisen valvonta

Oppivelvollisuuteen kuuluvan perusopetuksen suorittamisen valvonnasta on voimassa, mitä perusopetuslaissa (628/1998) säädetään.

Perusopetuksen jälkeisessä oppivelvollisuuteen kuuluvassa opetuksessa tai koulutuksessa opetuksen tai koulutuksen järjestäjän tulee seurata oppivelvollisuuden suorittamista ja ilmoittaa oppilaan tai opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle, jos oppilas tai opiskelija ei etene opinnoissaan siten, kuin kyseistä koulutusta koskevassa laissa tai sen nojalla tehtävissä suunnitelmissa edellytetään. Jos oppivelvollisen opiskelijan opinnot eivät edisty edellä tarkoitettulla tavalla, opetuksen tai koulutuksen järjestäjän on selvitettävä yhdessä opiskelijan ja tämän huoltajan kanssa mahdollisuudet vaihtaa opiskeluympäristöä tai hakeutua muuhun koulutukseen. Tarvittaessa vaihtoehdot selvitetään yhteistyössä toisen opetuksen tai koulutuksen järjestäjän tai ammatillisen kuntoutuksen järjestäjän kanssa. Opetuksen tai koulutuksen järjestäjä voi tarvittaessa ilmoittaa oppivelvollisuuden suorittamisen laiminlyönnistä aluehallintovirastolle.

Oppivelvollinen ja oppivelvollisen huoltaja huolehtivat perusopetuksen jälkeisen oppivelvollisuuden ja 6 §:n 1 momentissa tarkoitetun hakeutumisvelvollisuuden täyttämisestä. Aluehallintovirasto voi sakon uhalla velvoittaa joko oppivelvollisen tai, mikäli oppivelvollinen on alle 18-vuotias, tämän huoltajan tai molemmat täyttämään 3 momentissa tarkoitetun velvollisuutensa. Sakko voidaan kohtuullistaa tai jättää perimättä kokonaan kokonaistilanne ja oppivel-

volliseen sekä olosuhteisiin liittyvät syyt huomioon ottaen.

11 §

Oppivelvollisuuteen kuuluvan opetuksen maksuttomuus

Oppivelvollisuuttaan 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaisessa opetuksessa suorittavalle oppilaalle tai opiskelijalle oppivelvollisuuteen kuuluva opetus ja sen edellyttämät oppikirjat ja muu oppimateriaali sekä työvälineet ja työaineet ovat maksuttomia, ellei muualla laissa toisin säädetä. Vammaisella ja muulla erityistä tukea tarvitsevalle oppilaalla tai opiskelijalla on lisäksi oikeus saada maksutta opetukseen osallistumisen edellyttämät tulkitsemis- ja avustajapalvelut, muut opetuspalvelut sekä erityiset apuvälineet.

Majoituksen, ravinnon ja matkakustannusten osalta esi-, perus- ja lisäopetuksen osalta on voi-

massa, mitä perusopetuslaissa säädetään, ja muun oppivelvollisuuteen kuuluvan opetuksen ja koulutuksen osalta, mitä asianomaista koulutusta koskevassa laissa säädetään.

Oppivelvollisella, joka opiskelee lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa tai ammatilliseen koulutukseen ohjaavassa ja valmentavassa koulutuksessa, on oikeus maksuttomaan kuljetukseen siten, kuin lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkasta annetussa laissa (48/1997) säädetään. Oppivelvollinen, joka suorittaa oppivelvollisuuttaan opiskelemalla hänelle 6 §:n 3 momentin mukaisesti osoitetussa paikassa, on oikeus maksuttomaan opintojen suorittamisen kannalta välttämättömään majoitukseen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

perusopetuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan perusopetuslain (628/1998) 1 §:n 1 momentti, 4 §:n 1 momentti, 4 a §:n 1 momentti, 22 §:n 2 momentti, 25, 26 ja 45 §, sellaisena kuin niistä ovat 1 §:n 1 momentti laissa 1136/2003, 4 §:n 1 momentti laissa 1288/1999, 4 a §:n 1 momentti laissa 1267/2013, 26 § osaksi laissa 477/2003, sekä lisätään 28 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1263/2013, uusi 2 momentti seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään perusopetuksesta. Oppivelvollisuudesta säädetään oppivelvollisuudesta annetussa laissa (/).

4 §

Velvollisuus järjestää perusopetusta ja esiopetusta

Kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuudesta annetussa laissa tarkoitetun oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Lisäksi kunta on velvollinen järjestämään oppivelvollisuuden alkamisvuonna esiopetusta oppivelvollisuudesta an-

netun lain 3 §:n 1 momentissa tarkoitetun piden-
netyn oppivelvollisuuden piirissä oleville lapsil-
le ja niille lapsille, jotka 27 §:n mukaisesti aloit-
tavat perusopetuksen vuotta säädettyä myöhem-
min. Kunta voi järjestää tässä laissa tarkoitetut
palvelut itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa
taikka hankkia ne 7 tai 8 §:ssä tarkoitetulta pe-
rusopetuksen järjestäjältä. Kunta voi hankkia
esiopetuspalvelut myös muulta julkiselta tai yk-
sityiseltä palvelujen tuottajalta. Kunta vastaa sii-
tä, että sen hankkimat palvelut järjestetään tä-
män lain mukaisesti.

4 a §

Erikoissairanhoidossa olevan oppilaan opetus

Tässä pykälässä tarkoitetulle esi- tai perus-
opetuksessa olevalle oppilaalle annetaan opetus-
ta, jolla on oppimista ja koulunkäyntiä ylläpitä-
vä sekä oppilaan hoitotavoitteita tukeva koko-
naiskuntoutuksellinen tavoite. Erikoissairaan-
hoidossa olevan oppilaan opetus järjestetään en-
sisijaisesti oppilaan omassa, tämän lain 6 tai
28 §:ssä tarkoitetussa koulussa tai esiopetuksen
järjestämispaikassa, johon oppilas on otettu.
Sairaalan sijaintikunta on kuitenkin velvollinen
järjestämään sairaalassa potilaana olevalle esi-
ja perusopetuksen oppilaalle opetusta siinä mää-
rin kuin se hänen terveytensä huomioon ottaen
on mahdollista. Hoidosta vastaavan sairaalan si-
jaintikunta on velvollinen järjestämään myös
muulle erikoissairanhoidossa olevalle oppilaal-
le opetusta ja tukea siinä määrin kuin se hänen
terveytensä, pedagogiset erityistarpeensa ja eri-
koissairanhoidon hoidolliset ja kuntoutukselli-
set toimenpiteet huomioon ottaen on perustel-
tua, jos opetuksen järjestäminen muutoin ei ole
tämän tai muun lain mukaisista tukitoimista hu-
olimatta oppilaan edun mukaista. Myös kunnat,
joissa sijaitsee erikoissairanhoidolaissa
(1062/1989) tarkoitettu erikoissairanhoidon
muu toimintayksikkö, voivat järjestää opetusta
erikoissairanhoidossa olevalle oppilaalle.

22 §

Oppilaan arviointi

Opintosuoritusten arvioinnista ja opinnoissa
etenemisestä on voimassa, mitä niistä asetuksel-
la säädetään ja Opetushallitus määrää. Todistuk-
siin merkittävistä tiedoista päättää Opetushalli-
tus. Perusopetuksen päättöarvioinnin määrääjäs-
ta voidaan säätää opetus- ja kulttuuriministeriön
asetuksella. Päättöarvioinnista voidaan tarpeen
mukaan tehdä päätös ennen 23 §:ssä tarkoitetun
lukuvuoden päättymistä.

25 §

Oppivelvollisuus

Oppivelvollisuudesta säädetään oppivelvolli-
suudesta annetussa laissa.

26 §

*Oppivelvollisuuteen kuuluvan perusopetuksen
suorittaminen*

Oppivelvollisuuden suorittamisesta sääde-
tään oppivelvollisuudesta annetussa laissa.

Opetuksen järjestäjän tulee seurata perusope-
tukseen osallistuvan oppilaan poissaoloja ja il-
moittaa luvattomista poissaoloista oppilaan
huoltajalle. Oppivelvollisen huoltajan on huo-
lehdittava siitä, että oppivelvollisuuteen kuulu-
va perusopetus tulee suoritettua.

Jos oppivelvollinen ei osallistu tämän lain
mukaisesti järjestettyyn oppivelvollisuuteen
kuuluvaan perusopetukseen, oppivelvollisen
asuinkunnan tulee valvoa oppivelvollisen edis-
tymistä.

28 a §

Valtuus säätää lisäopetukseen hakemisesta

Valittaessa oppilaita lisäopetukseen oppivel-
volliset hakijat, jotka ovat ilman oppivelvolli-

suudesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua koulutusta paikkaa, valitaan ennen muita hakijoita.

45 §

Oppivelvollisen valvonnan laiminlyönti

Jos oppilaan huoltaja laiminlyö velvollisuutensa valvoa oppivelvollisuuteen kuuluvan pe-

rusopetuksen täyttämistä, hänet on tuomittava oppivelvollisen valvonnan laiminlyönnistä sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

3.

Laki

lukiolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lukiolain (629/1998) 19 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1044/2013, sekä *lisätään* 19 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1264/2013, uusi 4 momentti seuraavasti:

19 §

Opiskelijaksi hakeutuminen

Opiskelijaksi pyrkivällä on oikeus vapaasti hakeutua haluamaansa lukioon. Oppivelvollisten hakijoiden hakeutumisveloitteesta säädetään oppivelvollisuudesta annetussa laissa (/).

Opiskelijavalinta järjestetään yhteisten hakumenettelyiden avulla, jollei toisin ole säädetty. Yhteisistä hakumenettelyistä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Opiskelijavalinta voidaan järjestää muutoin kuin 2 momentissa tarkoitettujen yhteisten hakumenettelyiden avulla, jos se on perusteltua koulutuksen kohderyhmän tai erityispiirteiden vuoksi. Valtioneuvoston asetuksella säädetään koulutuksista, joissa opiskelijavalintaa ei järjestä yhteisten hakujen avulla. Koulutuksen jär-

jestäjä päättää hakumenettelyistä näissä koulutuksissa.

19 a §

Päätös opiskelijaksi ottamisesta

— — — — —
Mikäli päätös opiskelijaksi ottamisesta koskee oppivelvollista, joka täyttää oppivelvollisuudesta annetun lain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua hakuvelvoitettaan, päätös opiskelijaksi ottamisesta voidaan tehdä sillä ehdolla, että hakija suorittaa perusopetuksen oppimäärän ennen koulutuksen alkua.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

4.

Laki

ammattillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (630/1998) 26 ja 27 §, sellaisena kuin niistä on 27 § osaksi laissa 951/2011, sekä
lisätään 26 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1265/2013, uusi 4 momentti seuraavasti:

26 §

Opiskelijaksi hakeutuminen

Opiskelijaksi pyrkivällä on oikeus vapaasti hakeutua haluamaansa ammatilliseen koulutukseen. Oppivelvollisten hakijoiden hakeutumiselvoitteesta säädetään oppivelvollisuudesta annetussa laissa (/).

Opiskelijavalinta järjestetään yhteisten hakumenettelyiden avulla, jollei toisin ole säädetty. Yhteisistä hakumenettelyistä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Opiskelijavalinta voidaan järjestää muutoin kuin 2 momentissa tarkoitettujen yhteisten hakumenettelyiden avulla, jos se on perusteltua koulutuksen kohderyhmän tai erityispiirteiden vuoksi. Valtioneuvoston asetuksella säädetään koulutuksista, joissa opiskelijavalintaa ei järjestä yhteisten hakujen avulla. Koulutuksen järjestäjä päättää hakumenettelyistä näissä koulutuksissa.

26 a §

Päätös opiskelijaksi ottamisesta

— — — — —
Mikäli päätös opiskelijaksi ottamisesta koskee oppivelvollista, joka täyttää oppivelvollisuudesta annetun lain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua hakuvelvoitettaan, päätös opiskelijaksi ottamisesta voidaan tehdä sillä ehdolla, että hakija

suorittaa perusopetuksen oppimäärän ennen koulutuksen alkua.

27 §

Opiskelijaksi ottamisen perusteet

Ammatilliseen perustutkintoon johtavaan koulutukseen voidaan ottaa opiskelijaksi henkilö, joka on suorittanut perusopetuksen oppimäärän tai sitä vastaavan aikaisemman oppimäärän. Opiskelijaksi voidaan ottaa myös muu henkilö, jolla koulutuksen järjestäjä katsoo olevan riittävät edellytykset koulutuksesta suoriutumiseen.

Hakijoihin on sovellettava yhdenvertaisia valintaperusteita. Opiskelijaksi ottamisen perusteissa voidaan kuitenkin ottaa huomioon hakijan oppivelvollisuus tai muu koulutustausta. Opiskelijaksi ottamisen perusteista päätettäessä on huolehdittava siitä, että hakijoiden mahdollisuudet opiskelupaikan saamiseen eivät muodostu yhdenvertaisuuden kannalta kohtuuttoman erilaisiksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella voidaan säätää tarkemmin opiskelijaksi ottamisen perusteista. Koulutuksen järjestäjä päättää opiskelijaksi ottamisen perusteista sekä pääsy- tai soveltuvuuskokeiden järjestämisestä, jos muuta ei ole säädetty.

Opiskelija voidaan ottaa suorittamaan ammatillinen tutkinto tai sen osa yksityisopiskelijana.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

opiskelijavalintarekisteristä, korkeakoulujen valtakunnallisesta tietovarannosta ja ylioppilastutkintorekisteristä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan opiskelijavalintarekisteristä, korkeakoulujen valtakunnallisesta tietovarannosta ja ylioppilastutkintorekisteristä annetun lain (1058/1998) 2 §:n 2 momentin 4 ja 5 kohta, 4 §:n 2 momentti ja 5 §:n 1 momentin johdantokappale, sellaisena kuin niistä ovat 2 §:n 2 momentin 4 ja 5 kohta laissa 484/2013 ja 5 §:n 1 momentin johdantokappale laissa 560/2009, sekä

lisätään 2 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 484/2013 ja 1262/2013, uusi 2 a kohta, 3 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 560/2009, uusi 4 momentti ja 5 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 560/2009, 694/2010, 1350/2010 ja 1262/2013, uusi 4 b kohta seuraavasti:

2 §

Käyttötarkoitus

Opiskelijavalintarekisteriä käytetään:

2 a) oppivelvollisuudesta annetun lain (/) mukaisen hakuvetoituksen ja opiskelupaikan vastaanottamisen seuraamiseen sekä opiskelupaikan osoittamiseen;

4) tiedottamiseen koulutusmahdollisuuksista ilman opiskelupaikkaa jääneille hakijoille ja oppivelvollisille;

5) tietojen tuottamiseen hakijoista ja opiskelijaksi otetuista sekä oppivelvollisista koulutusjärjestelmän seurantaan ja arviointia varten; sekä

3 §

Tietosisältö

Edellä 1 momentissa tarkoitetut tiedot tallennetaan kaikkien oppivelvollisuudesta annetussa laissa tarkoitettujen oppivelvollisten oppivelvollisuudesta annetun lain 6 §:n 1 momentissa tarkoitetun hakuvetoisuuden seuraamiseksi.

4 §

Tietolähteet

Koulutukseen hakevalle tai oppivelvolliselle tulee ilmoittaa, mitä häntä koskevia tietoja opiskelijavalintarekisteriin talletetaan.

5 §

Tietojen luovuttaminen

Opiskelijavalintarekisteristä saa luovuttaa 3 §:n 1, 3 ja 4 momentissa tarkoitettuja tietoja salassapitosäännösten estämättä siinä määrin kuin vastaanottajan tehtävien hoitamiseksi on tarpeen:

4 b) oppivelvollisuudesta annetun lain 6 §:n 4 momentissa tarkoitetun hakuvetoituksen seuraamisesta vastaavalle perusopetuksen järjestäjälle ja koulutuksen järjestäjälle, jonka opiskelijaksi oppivelvollinen on oppivelvollisuudesta annetun lain 6 §:n 3 momentin perusteella osoitettu.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

opintotukilain 1 ja 41 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan opintotukilain (65/1994) 1 §:n 1 momentti ja 41 b §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisena
kuin niistä on 41 b §:n 1 momentin 1 kohta laissa 691/2002, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Suomen kansalaiselle, joka harjoittaa Suomessa oppivelvollisuuden jälkeisiä tai oppivelvollisuudesta annetun lain (/) 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuja muita kuin perusopetuslaissa (628/1998) tarkoitettuja, päätoimisia opintoja, jotka kestävät yhtäjaksoisesti vähintään kaksi kuukautta, myönnetään opintotukea siten kuin tässä laissa säädetään.

vien rajoitusten estämättä maksutta opintotuen täytäntöönpanoa varten:

1) Opetushallitukselta ja korkeakouluilta opiskelijavalinnoissa hyväksytyksi tulleiden sekä Opetushallitukselta opiskelupaikan vastaanottaneiden henkilöiden tunnistamista ja yksilöintiä koskevat tiedot sekä oppilaitosta ja opintolinjaa tai koulutusohjelmaa koskevat tiedot sekä tiedot siitä, onko henkilö oppivelvollisuudesta annetun lain tarkoittama oppivelvollinen;

41 b §

Tietojensaantioikeus

Kansaneläkelaitoksella on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koske-

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta annetun lain (48/1997) 3 §:ään sellaisena kuin se on laeissa 346/2004, 592/2004 ja 53/2011, uusi 4 momentti ja 5 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 346/2004, 592/2004 ja 53/2011, uusi 4 momentti seuraavasti:

3 §

Koulumatkatuen myöntämisen edellytykset

Oppivelvolliselle, joka opiskelee lukiokoulu-

tukseen valmistavassa koulutuksessa tai ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavassa ja valmistavassa koulutuksessa, myönnetään koulumatkatukea sen estämättä, mitä 2 momentin 2 kohdassa säädetään.

5 §
*Koulumatkatuen määrä ja opiskelijan mak-
suosuus*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

— — — — —
Lain 3 §:n 4 momentissa tarkoitettulle opiske-
lijalle korvataan koulumatkatukena myös 1 mo-
mentissa tarkoitettu opiskelijan maksuosuus.

Helsingissä 23 päivänä lokakuuta 2014

Paavo Arhinmäki /vas
Eila Tiainen /vas
Silvia Modig /vas
Aino-Kaisa Pekonen /vas
Risto Kalliorinne /vas

Annika Lapintie /vas
Kari Uotila /vas
Martti Korhonen /vas
Erkki Virtanen /vas